

Protokół

dwudziestego trzeciego posiedzenia 2. sesji 2. peryodu Sejmu galicyjskiego z d. 25. września 1868.

Początek posiedzenia o godzinie 10. minut 35.

Obecni: Marszałek Książę Leon Sapieha.

Sekretarze: Barewicz; Szujski, St. Tarnowski, Pfeiffer.

Posłów 108,

Ze strony rządu c. k. Radca Namiestnictwa Bartmański.

Protokół 22 posiedzenia odczytany przez sekretarza Tarnowskiego przyjęty bez zarzutu.

Sekretarz Tarnowski czyta dalszy ciąg spisu petycyj wniesionych do dnia 25. b. m.

Sekretarz Tarnowski czyta pismo prezydium Namiestnictwa z d. 25 września 1868., l. 39 — zawiadamiające Ks. Marszałka, że Najwyższem postanowieniem z 24. września 1868, zapowiedziana podróż Najjaśniejszych Państwa do Galicji została odroczoną.

Posel Rogawski ogłasza rezultat wyboru delegata do Rady państwa z kurji Izb handlowych. Głosujących 105 — poseł Helcel otrzymał głosów 72 zatem wybrany.

Z porządku dziennego przystępuje Izba do wyboru delegatów do Rady Państwa.

Marszałek zarządza wybór jednego członka Rady Państwa z kurji gmin wiejskich, powiatów Brzeżany, Przemysłany, Bóbrka, Chodorów, Rohatyn, Bursztyn, Podhajec, Kozowa.

Skrutatorowie: Podlewski, Tyszkowski, ks. Ozarkiewicz, Rutowski, Jerzy Czartoryski, Puszkarcz, Ławrowski, dalej wybór jednego członka z kurji gmin wiejskich powiatów: Stanisławów, Halicz, Bohorodczany, Sołotwina, Manasterzyska, Buczacz, Nadworna, Delatyn, Tyśmienica, Tłumacz — Skrutatorowie: Hausner, Guszalewicz, Sulikowski, Krzczunowicz, Szeleszczyński, Rutowski, Cywiński, Kowalski, Krasicki.

Nareszcie wybór 7. delegatów do Rady Państwa z grona posłów większych posiadłości — Skrutatorowie: Jabłonowski, Gnoiński Jan, ks. Pawlików, Kocko, ks. Dietrich, Boczkowski, Mier, Fiehauser, Skrzyński, Tarnowski Jan, Kozłowski, ks. Pietruszewicz, ks. Dzerowicz.

Umieszczony na porządku dziennym wniosek rządowy o pożyczce krajowej 350.000 zlr. z r. 1868. Izba odesła na wniosek posła Pietruskiego do komisji budżetowej. Następuje pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego o fundacyi ś. p. Hipolita Czajkowskiego. Sprawozdawca Wydziału krajowego poseł Pietruski wnosi: odesłać ten przedmiot do komisji budżetowej, do którego to wniosku Izba się przychyła.

Następuje pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego o wynagrodzenie członków krajowej Rady szkolnej — Sprawozdawca Wydziału krajowego poseł Pietruski wnosi odesłać ten przedmiot do komisji budżetowej — poseł Mayer zaś wnosi odesłać go do komisji edukacyjnej, która takowy odesłać ma ze swojemi uwagami wprost do komisji budżetowej.

Izba uchwała wniosek posła Majera — poseł Podlewski ogłasza rezultat wyboru delegata do Rady Państwa z kurji gmin wiejskich powiatów Brzeżany, Przemysłany, i t. d. Na 105, głosujących otrzymał poseł Makowicz głosów

86 zatem wybrany. Poseł Szeleszczyński ogłasza rezultat wyboru delegata do Rady Państwa z kurii gmin wiejskich powiatów Stanisławów, Halicz i t. d. Na 98 głosujących poseł Czackowski otrzymał 54 głosów, zatem wybrany.

Po przerwie 15. minut poseł Pawlików ogłasza rezultat wyboru 7. delegatów do Rady Państwa z grona posłów większych posiadłości. Głosujących 107., większość absolutna 54. Wybrani: Hubicki 91 głosów, Agopsowicz 81. Grocholski 66. Haller 55. Reszta głosów rozstrzelona. Gdy poseł Haller oświadcza iż mandatu do Rady Państwa przyjąć nie może, Ks. Marszałek zarządza powtórny wybór 4 delegatów. Po przerwie 15. minut poseł Mier ogłasza rezultat wyboru — na 97 głosujących otrzymali posłowie Jabłonowski 74 gł., Gnoiński Michał 67 gł., Bochenski 61 gł., Torosiewicz 57 zatem wybrani.

Poseł Pietruski zdaje imieniem Wydziału krajowego sprawę z wyborów poselskich.

Wydział krajowy wnosi: wybór ks. Gabryela Krzyżanowskiego na posła z gmin wiejskich powiatów Manasterzyska i Buczacz uznać za nieważny. Izba uznaje wybór ten za nieważny. Następuje sprawdzenie wyborów posłów Dymitra Koczyndyka i Macieja Stuglika, które Izba zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego uznaje za ważne. Wydział krajowy wnosi dalej wybór ks. Józefa Krasiekiego na posła gmin wiejskich powiatów: Kamionka, Busk, Olesko, uznać za nieważny. Izba przychyliła się do wniosku Wydziału krajowego, odrzucając wniosek posła Kowalskiego odroczenia głosowania do dalszego dochodzenia i sprawdzenia rzeczy, za pośrednictwem Namiestnictwa.

W sprawie niedokonanego wyboru posła z okręgu wyborczego gmin wiejskich powiatów Skałat, Grzymałów, Izba uchwała na wniosek Wydziału krajowego wezwać e. k. prezydium Namiestnictwa do ponownego rozpisania wyboru posła w okręgu wyborczym gmin wiejskich powiatów Skałat — Grzymałów.

Następuje sprawozdanie komisji o wniosku rządowym w sprawie wolności obrotu własnością ziemską. Sprawozdawca poseł Kabat. Do §. 1. stawia poseł Wodzicki Henryk poprawkę, do której przyłącza się poseł Kaminski. §. 1. ma brzmienie: przepisy i ustawy polityczne ograniczające wolność rozrządzania własnością ziemską, dzielenia, łączenia takowej, tracą moc obowiązującą. Poseł Gnoiński Michał stawia dodatek po słowie «łączenia i »nabywania«, który to dodatek poseł Wodzicki Henryk przyjmuje do swej poprawki. Poprawka posła Wodzickiego upada, a utrzymuje się §. 1. podług wniosku komisji — utrzymują się niemniej §. 2. 3. 4. 5. 6. wniosku komisji tudzież tytuł i ustęp. Izba uchwała trzecie czytanie z uwolnieniem sprawozdawcy od czytania i przyjmuje ustawę tyczącą się wolności obrotu własnością ziemską w trzecim czytaniu jak następuje:

U s t a w a

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, tycząca się wolności obrotu własnością ziemską.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Megó Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Przepisy i ustawy polityczne, ograniczające wolność obrotu własnością ziemską tracą moc obowiązującą.

§. 2.

Znosi się niepodzielność posiadłości ziemskich, jaka istnieje na mocy przepisów i ustaw politycznych.

§. 3.

Właściciel posiadłości ziemskiej może rozrządzać jakąkolwiek jej częścią bez zezwolenia władz politycznych.

§. 4.

Właściciel posiadłości włościańskiej nie jest obowiązany sam na niej gospodarować.

Równoczesne posiadanie kilku posiadłości włościańskich, tudzież równoczesne posiadanie posiadłości włościańskiej i własności ziemskiej innego rodzaju, nie ulega nadal żadnym prawnym ograniczeniom.

§. 5.

Ustawa niniejsza nie narusza ograniczeń prawa wolnego rozrządzania własnością ziemską, zasadzających się na prawie prywatnem — ani ograniczeń prawa rozrządzania własnością gminną, zawartych w przepisach ustawy gminnej — ani nareszcie ograniczeń co do podzielności lasów gminnych (ustęp pierwszy §. 21. ustawy lasowej z dnia 3. grudnia 1852. Dz. P. P. nr. 250) i co do podzielności lasów, które tak jak lasy gminne mają być uważane (§. 31.

ces. pat. z dnia 5. lipca 1853. Dz. P. P. nr. 130.). Również pozostają nietknięte przepisy względem utrzymywania ewidencji stanu posiadania w celu opodatkowania.

§. 6.

Memu Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Memu Ministrowi Sprawiedliwości polecam wykonanie niniejszej ustawy.

Zamknięcie posiedzenia o godzinie 2. Następne posiedzenie dziś wieczór o godzinie 6.

Porządek dzienny.

1. Pierwsze czytanie wniosku p. Kabata o obowiązkowym składaniu datków na fundusz szkół ludowych.
2. Wybór członka do Wydziału krajowego z całego Sejmu.
3. Sprawozdanie komisji administracyjnej o kosztach leczenia ubogich chorych.

Leon Książę Sapieha w. r.

Sekretarz

J. Szujski w. r.

Sekretarz

Ks. Barewicz w. r.

Dalszy ciąg petycyj

wniesionych do Sejmu do dnia 25. września 1868.

309. Wydział powiatowy w Skאלacie przez posła Grocholskiego, o zniesienie opłaty spadkowej.
310. Wydział powiatowy w Gorlicach przez p. Trzecieckiego, o zmianę w ustawach, gminnej, o reprezentacji powiatowej i odnośnych ordynacji wyborczych.
311. Tenże Wydział przez p. Trzecieckiego, o zaprowadzenie ksiąg hipotecznych.
312. Tenże Wydział przez p. Trzecieckiego, aby nauczyciele szkół ludowych pohierali płacę z kas Rad powiatowych i aby wyznaczyć fundusz ku wspieraniu gorliwych nauczycieli.
313. Tenże Wydział przez p. Trzecieckiego, o usunięcie niejasnych ustępów w ustawie szkolnej.
314. Wydział powiatowy w Brzozowie przez p. ks. Stępkę, o zmianę w ustawie drogowej.
315. Gminy Krzeczów, Tenczyn, Skomielna, Rabki i inne, przez p. Zborowskiego, ażeby spisywanie aktów pertraktacyj spadkowych powierzano zwierzchnościom gminnym.
316. Gminy Krzeczów, Skomielna, Rabka, Zaryte, Słonne i inne przez p. Zborowskiego, użalają się na uciążliwą opłatę 17¹/₂ cent. woźnym sądowym za doręczenia.
317. Rada powiatowa w Przemyślanach przez posła Grocholskiego, o uchwalenie zmiany w ustawie gminnej i o reprezentacji powiatowej.
318. Wydział powiatowy w Starem mieście przez p. Zyplikiewicza, o otworzenie na nowo żupy sólnej w Starej soli.
319. Gminy Kamionka, Cierpisz i Ruda przez p. Kulika, użalają się na opłatę na fundusz parafialny zapasowy, na zniesienie służebnictwa lasowego i na nałożenie dodatku na potrzeby Rad powiatowych.
320. Gmina Huta przez posła Kulika, o zniesienie opłaty na fundusz zapasowy parafialny.
321. Gmina Przedbóż przez p. Kulika, o zniesienie opłaty na fundusz parafialny i opłaty targowego w miasteczku Kolbuszowy.
322. Kobiela Józef przez p. Zyplikiewicza, o powstrzymanie wyroku, którym jest zasądzony na jednomiczny areszt.
-